

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dissapte 27 de Mars de 1897

Núm. 3.226

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.

provincies trimeses.

Extranjer y Ultramar.

Anuets, a preus convencionals.

P.as. 1

7

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 7 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

CENTRO VITICOLA DEL VALLÈS GRANS CRIADERS DE CEPS AMERICANS E HISPANO-AMERICANS

EN
Montmeló, Parets, Montornès y Moncada

25 hectàreas de Plantacions

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

Propietaris viticultors, procedidors dels principals Centres, comarcas agrícoles, vivers antics y particulars del Estranger, Peninsula y Balears, premials ab gran diploma de mèrit en lo Concurs vitícola de Badalona de 1892. Representació en totes las provincies d' Espanya.

Demànis lo Catàlech General núm. 9 de 1896-1897.

Empelts.—Barbats.—Estacas.—Seleccions perfectas.—Autenticitat garantidas.—Pera telegramas: ANTON DELMAS, Barcelona

V. Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓ GENERAL

Ponent, 61, Barcelona

SUB DIRECCIÓ

Mar, 46, Valencia

REPRESENTANT EN LA PROVINCIA DE TARRAGONA

Pere Fàbregas, carrer S. Joan, 28 primer.—Reus.

GUANOS PERA TOTS LOS CULTIUS GUANO DELMAS CONCENTRAT

FABRICA A BARCELONA Y VALENCIA

Nostres GUANOS han obtingut, y obtenen cada dia més, un èxit extraordinari en las regions de major importancia agrícola. Contenen tots los elements essencials que las plantas necessitan y en la forma més convenient pera sa assimilació, enrobustint poderosament las plantas, donantlos hi una gran resistencia sobre las enfermetats que pesan sobre ellas, augmentant lo rendiment d' un mode sorprendent.

Classificació del guano DELMA

«Guanò Delmas».—Arrós.—Adob complet é intensiu, especial pera 'l cultiu del arrós.
«Guanò Delmas».—Cereals.—Adob complet é intensiu pera 'l cultiu de Cereals, Patates, Hortalissas, Afuls, etc.
«Guanò Delmas».—Vinyas.—Taronjers.—Especial pera 'l cultiu de las vinyas, taronjers y de tots los arbres.

Garantisem la composició de nostres Guanos sobre factura.

SE RETRATA
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LS LABORABLES A PE-
TICIO.

NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS.

OPERA tots
LOS DIUMENGES.

Passaig de Mata, 12,
REUS

Dias de despalg tots los festius.

Asseadoras para comunas
ab tanca **Neumática.**

Dit article que es una verdadera novetat, te la ven tatja que ab sa aplicació s' evita lo mal olor tan molest en moltas habitacions.

Ab la mateixa tanca Neumática, tenim Timboretz aplicables en cualsevol sala ó alcoba pera personas delicadas.

Los articles mencionats se troban de venta en la Ferreteria de

MARIMÓN Y VERNIS
Arrabal Sta. Ana, 38. —REUS.

SECCIÓ DOCTRINAL

Importancia del llansament dels barcos y ceremonias que s' practioan en aquest acte.

Lo moviment, arrastre y traslació de pesos constitueixen una de las aplicaciones de la mecànica d' us mes frequent pera 'ls constructors, presentantse en alguns casos dificultats casi insuperables, quan aquells alcansen grans y exageradas proporcions.

Al reflexionar sobre la construcció de las piràmides, la erecció d' aqueixos colossals obeliscs de la época faraónica, y contemplar de prop a Tarragona aquellas muralles ciclópeas quals immensas pedras que les forman degueren posar en tortura la imaginació del

arquitecte pera resoldre lo problema de aixecarlas a tanta altura, quan los aparatos de que disposavan eran tan imperfectes, donchs allavors ni 'l vapor, ni la electricitat, ni 'ls altres elements de forsa ab que avuy contem eran coneguts, no sortim de nostre assombro y no podem menos d' arribar a persuadirnos y abrigar la ferme creencia de que la inteligencia humana se acreixenta per la necessitat y que troba solucions immediatas quan la naturalesa y 'l treball dels que 'l precediren no li donan llum pera alcansar lo fi que s' proposa.

Totas aquestas obras que han desafiat los sigles, no tenen, no obstant, desde 'l punt de vista de las dificultats mecánicas, la importancia que próximament fa prop de tres sigles, y mes encara en la época moderna, ofereix lo llansament d' un barco.

A tots aquells que tant en sa aplicació al art de la guerra com pera la execució d' obras civils é hidràulicas exerceixen la professió de la ingeniatura com artillers, arquitectes é inginyers de diferents rams, may se 's hi ocorre formular sos càlculs pera 'l moviment de cosos que excedeixin d' un centenar de toneladas; en cambi l' inginyer naval, ja sia pera varar un barco, pera que suri quan está totalment enfús, ó pera llansarlo al agua després de construhit lo casco, te que lluytar ab masses tan grans, de molts mil de toneladas, que a no veureho tots los dias titubejarian la major part de la gent en donar crédito a la possibilitat d' un feliç èxit.

Las dificultats y perills inherents a la manobra d' un llansament y l' espant que produheix encara als mes inteligents la manera senzilla d' executar aquesta operació, han sigut, a no dupliarlo, las causas de que desde 'ls temps més remots s' hagi donat sempre gran importancia y s' hagi festejat en tots los astillers y pobles shont aquets existeixen, ab manifestacions de públich regosij.

A Inglaterra s' acostuma ordinariament fer al Quefe de construccions un regalo de diner, com a gratificació, lo dia del llansament; y aquesta practica també s' ha seguit alguna vegada a Espanya, com ho prova la R. O. que hem trobat en l' arxiu de la Intendencia d' aquest Departament, referent a la construcció del primer navio que sortí del Astiller de Esteiro.

Y din així:

«Lo Rey haresolt que després que s' hagi botat al agua lo Navio «El Fernando» dongui V. S. al constructor D. Ricart Rooth, en nom de S. M., cent doblons d' or de gratificació y altra igual, quan se verifiqui lo hontament del Navio «El Asia», y que ademés, y en nom de V. S., regali a sa Muller una joya de vinticinch doblons senzills, immediatament que s' hagi botat la Fragata, ab lo fi de que vegi la estimació que s' fá de son

mèrit y s' dediqui a adelantar lo tant que s' fassi mes digne de las gracias, que S. M. tinga a be dispensarli en lo successiu, com es son Real ánimo, cual insinnació li farà V. S. pera que ab tant més fervor prossegueixi lo desempenyo de la gran confiança que S. M. ha fet de sa persona.—Madrid 7 de Septiembre de 1751.—Lo Marqués de la Ensenada.—Sr. D. Cosme Alvaroz Ferrerol.

Podria semblar que la recompensa de Ferrán VI a Rooth, fós per la esmerada construcció del primer barco en lo nou Astiller, pero sens negar que hagi sigut un dels motius de la recompensa per los treballs de la grada, desém atribuhirla principalment al llansament, donchs los barcos després de caure al agua encara no están acabats ni haventse probat poden conceixe sas condicions militars y marineras.

L' ordre del Rey fou després cumplimentada; segons hem pogut veure en una ordre donada per la Intendencia al any següent de la que avans hem copiat, que din:

«Esteiro 17 de Mars de 1752.—Passi aquesta Real Ordre original de la Contaduría del Astiller y en son cumpliment se despaxará Póliza contra 'l Depositari dels caudals destinat a éll D. Pere de Roda y a favor del constructor D. Ricardo Rooth de Nou mil trenta cinch rals y deu maravedissos líquits; los tretze mil cinch cents vintinon rals y catorze maravedissos per la gratificació de cent doblons d' or que prevé se li entreguin després que s' hagués botat lo Navio «Asia» com s' ha executat en aquest dia; y 'ls mil cinch cents cinch rals y trenta maravedissos restants per equivalents a la Joya que diu la mateixa ordre; se li regalés a sa Muller quan s' hagués botat la Fragata la «Galga» que també s' executá; no pugué verificarse lo regalo per no haverse trobat prenda corresponent a aquesta demostració en cual atenció se reduhi a diner efectiu.—Perea».

Conforma per lo tant aquesta ordre de pago quant acabem de dir respecte a que lo llansament ó *bote al agua*, com avans s' anomenava, eran los motius principals pera reproduhir una recompensa y de pas fixarem la atenció en la poca importancia que allavors tindria 'l Ferrol, quan no hi havia medis pera trobar una penyera d' aquell valor.

Tot quant hem iniciat y quant trobem en los documents de nostres arxius, aixís com en los llibres que tractan de la materia, son una proba clara y evident de que 'ls dias d' un llansament se solemnizavan d' un modo fastuos, suspensentse 'ls treballs y entregantse 'l poble a expansivas manifestacions d' alegría.

La Iglesia, per sa part, contribuía també ab sas ceremonias a donar major real a la festa, pera lo qual, ab oris y creu alsada, assistia tot lo clero a la bene-

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona
 5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca), 1.ª, 2.ª y tercera.
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova)
 12'11 t. mercancías, segunda y tercera.
 1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona a Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
 9'46 m. (per Vilanova).
 15'8 t. per id.
 7'33 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus a Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.

De Mora a Reus

4'21 m. — 8'00 m. — 12'02 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus a Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona a Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus a Lleyda

8'10 m. — 5'23 t.

De Lleyda a Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus a Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí a Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia a Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACION DE CORREOS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	8'30 m.
De id. directe	10'30 t.
De id. id.	1'30 t

De id. ab la correspondencia extranjera

(per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 n.
 De Madrid y Zaragoza y 2'30 t.
 De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 27 de Noviembre y 5 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten de aquesta Administracion lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per a Barcelona a las 5'00 m.
 Per a id. a las 2'00 t.
 Per a Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Per a id. id. id. (per idem) a las 2'00 t.
 Per a Tarragona, directe a las 7'00 n.
 Per a Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas a las 8'00 m.
 Per a Madrid, Saragossa, Tuel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 1'00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9'00 m.
 NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s deposita en los buzones després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde el dia 1 de Octubre de 1896.

Sortidas de Reus: 4'10, 9'06 matí; 2'32 y 5'43 tarde.
 Sortidas de Salou: 4'56, 10'46 matí; 5'10 tarde
 Las horas se regeizen per lo meridià de Madrid.

TOS CATARROS TOS CONSTIPATS TOS SAMA TOS

Sia de sanch herpética, sia humida ó seca, províngui de pecazón ó de irritació de gola, etc., prenenilos agradables é infalibles. Con sus pectorals de Mirel calman a las primeras presas, y avans d acabar la capsa se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, facilitant en tots casos la expectoració admirablement. Preu de la capsa de 24 presas *cuatre rals*. Dipòsit en Reus, farmacia SERRA, Arrabal Sta. Ana, 80 y Nova, Arrabal baix Jesús, 1. Las demandas al engrós deuen dirigirse al autor: MIRET, farmacéutich, HOSPITAL (Barcelona). Madrid: SR. SANJAUME.—Horno de la Mata, 15, Dipòsit de productos químichs.

LO SOMATENT

Diari regionalista d' avisos y noticias

Preus de suscripció

En Reus, un mes.
En províncias trimestre
Extranjer y Ultramar
Anuncis, a preus convencionales.

Punts de suscripció

En la Administració d' aquest diari y en las principals librerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, Litografía Mallofré, plasa Sant Jaume, 3.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

SECCIO OFICIAL

Alcaldía Constitucional de la ciudad de Reus
 HEMBRAS
 Deseñt rebus en papeles casa Constitucional lo dia 27 del actual de los 5 a las 8 de la tarde las propos dala exámenes de las exámenes leales plañadas per los alumnos concurren al present hechas a las 8 de la tarde que a expensas en el relicto adjuntas espaldas Alcaldía, en cumplimiento de lo precepto en l' artículo 83 del Reglamiento para la elección de la lista de los nombres que paga obediencia en lo social los los nombres que cada un de los nombres que paga obediencia para que ella a los papeles se presenten en la Casa Constitucional, indicio dia y hora a la que se presenten, si no concurren, alavez en l' expone de las constituciones que se la elección.